

Datum

2025-05-13

Diarienummer:

MN-2025-4139

Mottagarens diarienummer

TN-2024-204

Yttrande över remiss från tekniska nämnden om Masterplan för Malmö hamn

Sammanfattning

Miljönämnden ställer sig positiv till Masterplan för Malmö hamn, men anser att det behövs en tydligare koppling till Malmö stads miljöprogram och till kommunfullmäktige-målen, ”En grön stad som leder klimatomställningen”. Planen bör också förstärkas och förtydligas inom bland annat områdena klimat- och energiomställning, stadsutveckling, skydd av naturvärden och förorenad mark. Miljönämnden anser också att dagvattenhanteringen i hamnen bör ägnas särskild uppmärksamhet i masterplanen.

Yttrande

Miljönämnden är över lag positiv till det förslag till revidering av Masterplan för Malmö hamn som nu presenteras. I det övergripande målet, att hamnens utveckling ska bidra till Malmös gröna omställning, är det dock inte tydligt på vilket sätt detta inkluderar miljö- och klimatmålen i Malmö stads miljöprogram samt kommunfullmäktige-målen inom målområdet ”En grön stad som leder klimatomställningen”. Nämnden lämnar därför flera förslag som kan stärka och förtydliga masterplanens ambitioner i det hänseendet. Miljönämnden lyfter

också förslag om hur avsnittet ”Strategier med sikte på 2035” kan utvecklas och att ett övergripande arbete kring hantering av dagvatten bör initieras.

Masterplan i förhållande till Malmö stads miljöprogram 2021–2030

Masterplanens inledning talar om en långsiktigt hållbar riktning och att hamnen ska erbjuda hållbara lösningar för att nå klimatmålen. Till stöd för de ambitionerna bör kommunfullmäktige-målet ”En grön stad som leder klimatomställningen” samt ”Miljöprogram för Malmö stad 2021–2030” anges.

Eftersom masterplanen beskriver önskad utveckling inom olika teman och användningsområden som gör anspråk på marken vore det värdefullt om planen kompletteras med en översiktlig kartbild där de olika markanvändningarna framgår. Detta skulle underlätta identifiering av potentiella intressekonflikter.

I omvärldsanalysen efterlyser miljönämnden en beskrivning av effekterna som ett förändrat klimat kommer ha på utvecklingen av hamnen och de verksamheter som för närvarande pågår eller som förväntas etableras där. Det bör framgå av omvärldsanalysen att scenarier för klimatförändringar är osäkra. Förändringarna kan ske oväntat snabbt vilket kan medföra behov av att uppföra skyddsåtgärder mot havet tidigare än planerat.

Masterplanen skulle vinna i tydlighet om begreppet ”grön omställning”, som nämns på flera ställen, förtydligas utifrån vad begreppet betyder för utvecklingen av hamnen. Det kan till exempel användas för att täcka in helheten i klimatomställning, energiomställning, cirkulära modeller och hållbar användning av naturresurser. Det bör framgå vilken betydelse av begreppet som avses och beskrivs i ordlistan eller i en faktaruta, till exempel i samband med ”Strategier med sikte på 2035” på sidan 9.

I hamnen finns områden med höga naturvärden. Miljönämnden anser att masterplanen bör lägga större vikt på att beskriva hur dessa värden kan bevaras och utvecklas. Det bör också tydligt framgå av förslaget till Masterplan för Malmö hamn att det finns intressekonflikter mellan hamnens utveckling och miljöprogrammets mål om ökad biologisk mångfald respektive hållbar

förvaltning av vatten och hav. Eftersom målsättningarna i Malmö stads miljöprogram gäller Malmö stads alla verksamheter är det inte givet att hänsyn till naturvärden bara ska tas ”i möjligaste mån” när naturvärden står i konflikt med andra intressen, utan det krävs en bedömning i varje enskilt fall.

Det framgår inte av masterplanen hur hantering av redan förorenade områden och hantering och upplag av massor i samband med hamnens utbyggnad kommer att ske. Miljönämnden ser att det finns flera utmanande frågor som rör föroreningar, masshantering och återbrukslogistik som Malmö stads förvaltningar måste samarbeta kring. Dessa frågor löses inte i en masterplan men bör adresseras i planen för att ge tyngd åt kommande arbete.

Logistik nämns på få ställen i Masterplanen, men är naturligtvis ett övergripande syfte med en hamn. Miljönämnden anser att planen bör omfatta tankar kring hur god logistiksamordning kan minska mängden tomma transporter till, från och inom hamnområdet.

Masterplanen nämner det faktum att ny blandad stadsbebyggelse planeras i hamnens omedelbara närhet, men adresserar inte de konsekvenser som kan bli följden.

Stadsplaneringen kan påverka hamnens möjligheter att utvecklas liksom hamnens utveckling, med utökad verksamhet och fler fartygsanlöp, kan ge konsekvenser för befintlig och nyttillkommande blandad stad, exempelvis på grund av buller. Det bör framgå av masterplanen att det finns en medvetenhet om potentiella konflikter mellan till exempel boendemiljö och hamnutveckling.

Strategier med sikte på 2025

Masterplanen föreslår tio strategier som samlas under tre målsättningar. Målsättningarna handlar om den gröna omställningen och ett hållbart samhälle, att hamnen ska vara en drivande kraft för ökad tillväxt och sysselsättning samt att marken används effektivt och ger en god avkastning.

Strategierna är lovvärda men miljönämnden anser att de behöver kompletteras, alternativt omformuleras, för att även visa Malmö stads ambitionsnivåer om att

minska hamnverksamhetens negativa påverkan på naturmiljön till land och till havs och att minska den negativa påverkan på människors hälsa.

Strategierna visar på höga ambitionsnivåer när det gäller att hamnen ska bli ett centrum för hållbara cirkulära lösningar. Miljönämnden saknar dock hur den ambitionsnivån följs upp i andra delar av masterplanen. Planen fokuserar på hantering av ökade godsmängder, men beskriver inte att en mer cirkulär ekonomi sannolikt innebär ett ökat behov av lokal hantering av material.

Miljönämnden tolkar strategin ”Gör Malmö hamn till ett centrum för hållbar energi, cirkulära lösningar och industriell symbios” som att med energi avses både el, värme och bränslen. Detta bör i så fall förtydligas i texten. Den handlingsplan som följer av strategierna bör också synkroniseras med ”Energistrategi för Malmö 2022–2030”.

Hantering och rening av dagvatten

Flera verksamheter inom hamnens område ger upphov till föroreningar som kan spridas till dagvattnet och vidare till havet. Hamnen ingår inte i VA Syds verksamhetsområde. Miljönämnden föreslår därför att Malmö stad tar ett helhetsgrepp på dagvattenhanteringen inom området och anser att revideringen av masterplanen ger ett lämpligt tillfälle att initiera en sådan översyn. En övergripande översyn av dagvattenhantering bör omfatta minimering av hårdgjorda ytor och säkerställa lämpliga reningsanläggningar, för att klara miljökvalitetsnormerna för vatten.

Ordförande

Sofia Hedén

Nämndsekreterare

Jennie Wester